

**ПИТАННЯ ДЛЯ ІСПИТУ
з навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»**

**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

*на засіданні кафедри міжнародного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 11 від 30 червня 2025 р.)*

1. Сфера дії міжнародного публічного права, його характерні особливості та функції.
2. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного публічного права.
3. Поняття системи міжнародного публічного права. Критерії відокремлення та види галузей міжнародного публічного права.
4. Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності. Поняття суб'єкта міжнародного публічного права.
5. Держава як суб'єкт міжнародного публічного права.
6. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
7. Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.
8. Поняття, форми, типи та засоби визнання.
9. Визнання нових держав та урядів. Інші види визнання у міжнародному публічному праві.
10. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва.
11. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р.
12. Правонаступництво держав щодо державної власності, архівів та боргів. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1978 р.
13. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України.
14. Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права. Види норм міжнародного публічного права та їх класифікація.

15. Кодифікація та ієрархія норм міжнародного публічного права.
16. Поняття, зміст, функції та класифікація основних принципів міжнародного публічного права.
17. Поняття та види джерел міжнародного публічного права.
18. Міжнародний договір.
19. Міжнародний звичай.
20. Загальні принципи права.
21. Судові рішення і доктрина як джерела міжнародного публічного права.
22. Рішення міжнародних міжурядових організацій.
23. Односторонні акти держав.
24. Концепція «м'якого» права у міжнародному публічному праві.
25. Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу.
26. Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного публічного права.
27. Поняття, джерела та принципи права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
28. Сторони у міжнародних договорах.
29. Укладення міжнародного договору.
30. Дія та дійсність міжнародного договору.
31. Тлумачення міжнародного договору.
32. Припинення міжнародних договорів.
33. Теорії співвідношення міжнародного публічного права та національного права.
34. Імплементация норм міжнародного публічного права.
35. Етапи розвитку міжнародно-правового регулювання захисту прав людини.
36. Абсолютні права людини та права, що підлягають обмеженню.
37. Підстави та критерії правомірного обмеження прав людини.
38. Система захисту прав людини в рамках ООН.
39. Регіональні системи захисту прав людини.
40. Захист прав людини в рамках Ради Європи. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.

41. Європейський суд з прав людини: статус, юрисдикція, процедура звернення.
42. Особливості контрольних механізмів міжнародних договорів у сфері захисту прав людини.
43. Поняття й основні категорії населення.
44. Питання громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний Суд ООН).
45. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством.
46. Конвенція, що регулює деякі питання, пов'язані з колізією законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р.
47. Європейська конвенція про громадянство 1997 р.
48. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення безгромадянства 1961 р.
49. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.
50. Право притулку.
51. Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
52. Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
53. Консульське право. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
54. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.
55. Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.
56. Поняття, джерела та принципи права міжнародної безпеки.
57. Засади колективної безпеки за міжнародним правом.
58. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом.
59. Роззброєння та обмеження озброєнь.
60. Невоєнні аспекти міжнародної безпеки.

61. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
62. Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання.
63. Неміжнародні збройні конфлікти (збройні конфлікти неміжнародного характеру) та їх правове регулювання.
64. Учасники збройного конфлікту.
65. Засоби та методи ведення війни. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію, 1980 р. та додаткові протоколи до неї.
66. Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичаї сухопутної війни 1907 р.
67. Міжнародно-правова кваліфікація збройного конфлікту між Росією та Україною.
68. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій. Класифікація міжнародних міжурядових організацій.
69. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р.
70. Регіональні міжнародні міжурядові організації.
71. Міжнародні неурядові організації.
72. Поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права.
73. Міжнародні економічні організації.
74. Юрисдикційні імунітети держав та їх власності. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 р.
75. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом.
76. Вирішення міжнародних економічних спорів. Вашингтонська конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р. Сеульська конвенція про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій 1985 р.
77. Право Світової організації торгівлі. Угода про заснування Світової

організації торгівлі 1994 р. Генеральна угода про тарифи й торгівлю 1994 р.

78. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві. Території з особливим правовим режимом. Правовий режим Антарктики.

79. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території. Державні кордони та їх правовий режим.

80. Територіальні спори та претензії.

81. Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права. Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.

82. Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий режим Арктики.

83. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права.

84. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті 1991 р. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища (Орхуська конвенція) 1998 р.

85. Інституційний механізм міжнародного екологічного права.

86. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів.

87. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів.

88. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН 1945 р.

89. Регіональні й спеціальні міжнародні судові установи.

90. Міжнародні арбітражні (третейські) суди.

91. Вирішення міжнародних спорів у рамках міжнародних організацій.

92. Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом.

93. Протиправні діяння в міжнародному публічному праві та їх класифікація.
94. Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві.
95. Суб'єкти відповідальності в міжнародному публічному праві.
96. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р.
97. Відповідальність за правомірну діяльність.
98. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством.
99. Умови правомірності та механізм застосування санкцій та контрзаходів за міжнародним публічним правом.
100. Санкції щодо Російської Федерації та персональні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.
101. Поняття естоппеля в міжнародному публічному праві та перспективи його застосування у випадках порушень міжнародно-правових зобов'язань.
102. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештський меморандум) від 5 грудня 1994 р.
103. Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права.
104. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 1948 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання, 1984 р.
105. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду 1998 р.
106. Форми та напрямки міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
107. Правова допомога та екстрадиція.
108. Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду.